

ander militair verband (onder de staf van prins Bernhard werden eind '44 drie compagnieën Aan- en Afvoertroepen gevormd die geheel door de *Shaef-Mission* werden uitgerust), kon voor benzine en smeerolie een beroep doen op de Geallieerde militaire depots, maar ten behoeve van particulieren (eigenaren of huurders van vrachtauto's die een rijvergunning hadden, en diverse bedrijven) moesten óók aardolieproducten worden ingevoerd. Tot begin mei '45 beliep die invoer in totaal nog geen 9000 ton, hoofdzakelijk benzine en gasolie. Die gasolie was nodig om bedrijven die geen steenkolen konden krijgen, toch aan het werk te zetten, en die steenkolen ontbraken doordat de productie laag was, aanvoer per schip onmogelijk bleek en het herstel van de eerste spoorwegverbindingen vele maanden vergde.

★

Toen wij in hoofdstuk 6 het uitbreken van de Spoorwegstaking beschreven, wezen wij er op dat aan Goudriaan, de door de bezetter ontslagen president-directeur van de Nederlandse Spoorwegen, in de eerste maanden van '44 zowel door Hupkes die in feite zijn plaats had ingenomen, als door de voorzitter van de raad van commissarissen was meegedeeld dat de directie en de raad zich er tegen zouden verzetten dat hij na de bevrijding weer als president-directeur zou optreden. Goudriaan was geen ogenblik voornemens, zich daarbij neer te leggen. Hij beseftte dat het voor hem wenselijk was, zo spoedig mogelijk persoonlijk in contact te treden met de regering. Eind augustus was hem duidelijk dat de Geallieerde bevrijdingslegers met grote snelheid België en dus ook Nederland naderden – hij verliet op 3 september, nog vóór het bericht van de bevrijding van Brussel, zijn woonplaats Hilversum en reisde per trein naar Eindhoven; in de buurt daarvan, in Aalst, vond hij onderdak bij een hem bekende ingenieur. Op 18 september zag hij er de Geallieerde tanks passeren, maar toen hij zich daags daarna naar het station Eindhoven wilde begeven, deed hij een ongelukkige val op de trap met een lichte hersenschudding als gevolg. Pas op de 30ste (*'Market-Garden'* was mislukt) kon hij voor het eerst weer naar Eindhoven gaan. Snel werd hem daar duidelijk dat hij, wilde hij de leiding van de spoorwegen in de bevrijde gebieden van het Zuiden in handen krijgen en bij de regering aandacht vinden voor zijn problemen, een eerste gesprek moest voeren met de chef-staf Militair Gezag. Majoor Verhoeff stelde hem in de